

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

De Kuilen te Son en Breugel

Rapportnummer 14-0227

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

De Kuilen Son en breugel

september 2014

Rapportnummer: 14-0227

In opdracht van: Pouderoyen BV
St. Stevenskerkhof 2
6511 VZ Nijmegen

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel	5
1.3	Zorgplicht	5
1.4	Leeswijzer	5
2	Plangebied	7
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	7
2.2	Voorgenomen plannen	10
3	Methode	11
4	Natuurwaarden	12
4.1	Beschermde gebieden	12
4.2	Beschermde soorten	14
4.2.1	Flora	14
4.2.2	Vlinders en libellen	14
4.2.3	Mieren en kevers	15
4.2.4	Vissen	15
4.2.5	Reptielen en amfibieën	15
4.2.6	Vogels	17
4.2.7	Zoogdieren	18
5	Conclusies	20
	Geraadpleegde bronnen	22
	Bijlage 1 Wet- en regelgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer heeft het voornemen op locatie De kuilen, perceel sectie F nr. 58 Son en Breugel, een Ruimte voor Ruimtewoning te realiseren. Ten behoeve van de planologische procedures is het noodzakelijk te onderzoeken welke natuurwaarden actueel in het gebied aanwezig zijn en op welke wijze de werkzaamheden hierop effect hebben. Dit om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving gehandeld zal worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang. Gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (o.a. Natura 2000) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de tabellen van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Flora- en faunawet een zorgplicht. Deze zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de

effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

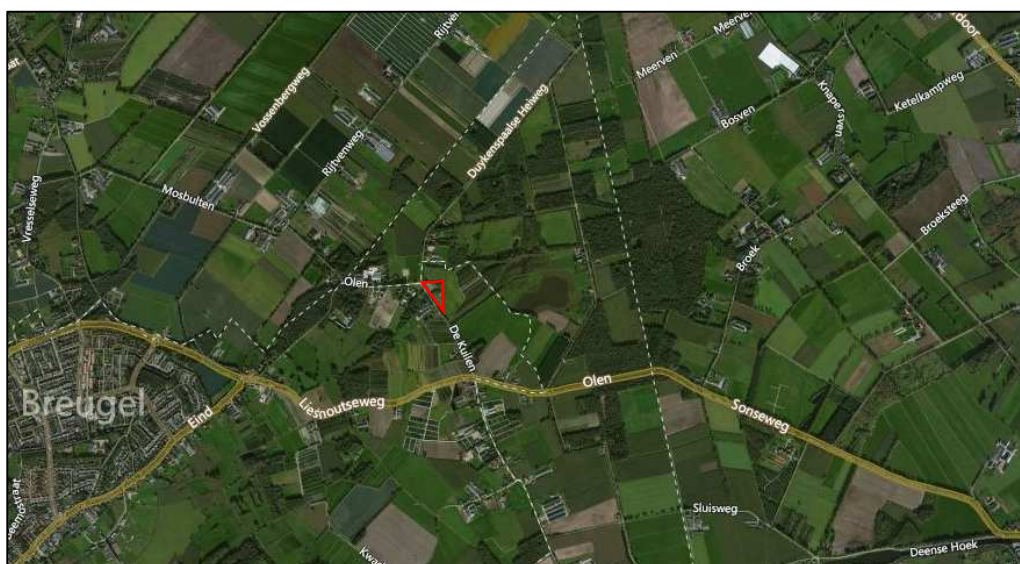
2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt in de gemeente Son en Breugel op het perceel sectie F nr. 58, zie figuur 1. Het gebied wordt globaal begrensd door de weg De Kuilen in het zuidwesten, een weiland in het noorden en een akker in het oosten (zie figuur 2).

Naast bebouwing in de directe omgeving, ligt op ongeveer een kilometer afstand de bebouwde kom van Breugel. De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1.

Het plangebied bestaat in de huidige situatie uit een zandddepot, deels begroeid met ruigtekruiden en opschot van els en wilg, en een maisakker. Langs de randen staan houtsingels. Buiten het plangebied is aan de westzijde een sloot aanwezig. Ten tijde van het onderzoek stond deze sloot droog. Op pagina 8 is een foto-impressie van het gebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode cirkel) (bron: Bing Maps)

Figuur 2. Begrenzing van het plangebied (rood omlijnd) (bron: Bing Maps)

Foto 1. Inrit perceel

Foto 2. Begroeide zandhopen

Foto 3. Zandhopen

Foto 4. Deels afgegraven zandhopen

Foto 5. maisakker

Foto 6. Nesten oeverwaluwen

2.2 Voorgenomen plannen

De voorgenomen plannen bestaan uit het verwijderen van de zandopslag en de maisakker en het realiseren van een Ruimte voor Ruimtewoning. De bestaande houtwallen worden aangevuld en in het zuiden van het plangebied wordt een poel ingericht. Het schetsontwerp is weergegeven in figuur 3.

Figuur 3. Schetsontwerp

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Waarneming.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen. De gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en libellen zijn onder andere uit dergelijke atlassen afkomstig. Ook is gebruik gemaakt van gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF).

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de EHS in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Een eenmalig veldbezoek is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van een eenmalig veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 12 september 2014 aan het einde van de middag onder de volgende weersomstandigheden: helder, zonnig en circa 25 °C.

4 Natuurwaarden

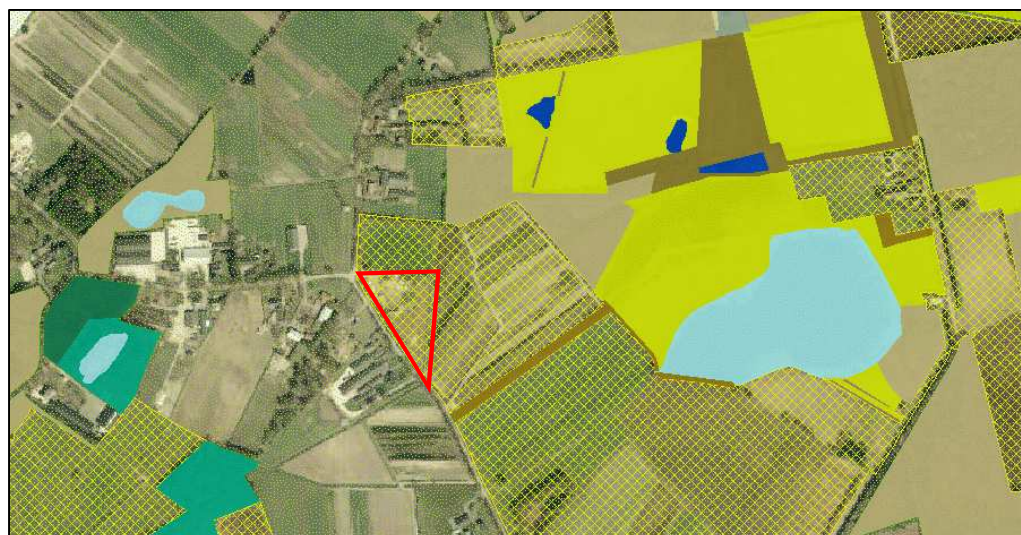
4.1 Beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Economische Zaken (EZ) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op ongeveer 12 kilometer van het plangebied ligt. Dit betreft het Natura 2000-gebied "Strabrechtse Heide". In het oosten ligt het Natura 2000-gebied "Kampina & Oisterwijkse Vennen" op ruim 17 kilometer.

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Zoals blijkt uit gegevens van de provincie Noord-Brabant maakt het plangebied geel deel uit van de EHS. het dichtstbijzijnde gebied dat onderdeel is van de EHS ligt op ongeveer 85 meter afstand (figuur 4). Het plangebied is in het subsidiestelsel natuur- en landschapsbeheer Noord-Brabant aangewezen als botanisch waardevol grasland, dit is geen onderdeel van de EHS.

Figuur 4. Plangebied (rode figuur) ten opzichte van EHS (groen, bruin, blauw) (bron: kaartviewer brabant.nl)

Effectbeoordeling

Het plangebied ligt op meer dan 10 kilometer van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Het terrein behoort niet tot de EHS, maar ligt op ongeveer 85 meter afstand hiervan.

De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de Natura 2000-gebieden, gezien de kleinschaligheid van het project en de grote afstand tot de beschermde gebieden. De voorgenomen plannen zullen geen effect hebben op de EHS gezien de aard en de kleinschaligheid van de plannen.

Conclusie

De voorgenomen plannen zullen geen negatieve effecten hebben op het Natura 2000-gebied en de EHS.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of er mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Het plangebied bestaat uit een zandopslag met een aantal zandhopen en daarnaast voornamelijk met ruigtekruiden begroeide zandhopen en een maisakker. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat geschikte biotopen voor beschermde plantensoorten in het plangebied ontbreken. Uit gegevens van de NDFF blijkt dat de beschermde Gevlekte orchis, Rietorchis en Kleine zonnedauw (FFtabel 2) en Drijvende waterweegbree (FFtabel 3) voorkomen binnen twee kilometer van het plangebied. Het plangebied zelf voldoet echter niet aan de habitateisen van deze soorten. Het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

Conclusie

Het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied kan worden uitgesloten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Uit De dagvlinders van Nederland (Bos et al. 2006), de website vlindernet.nl en gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde vlindersoort heideblauwtje (FFtabel 3) voorkomt. Het heideblauwtje wordt met name aangetroffen op de heide. Bevindingen uit het veldbezoek tonen aan dat er op de locatie geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor het voorkomen van deze of andere beschermde dagvlindersoorten. Beschermde dagvlinders hebben specifieke habitateisen; het plangebied voldoet hier niet aan. Er zijn alleen algemene soorten dagvlinders waargenomen: groot koolwitje en landkaartje.

Uit De Nederlandse libellen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002), de website libellennet.nl en gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van nul tot één kilometer van het plangebied de beschermde libellensoort gevlekte witsnuitlibel (FFtabel 3) voorkomt. De gevlekte witsnuitlibel is een soort van laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002). Uit het veldbezoek blijkt dat de tijdelijke plassen in het plangebied geen geschikt voortplantingswater vormen voor de gevlekte witsnuitlibel. Dit sluit echter niet uit dat deze soort incidenteel kan overvliegen of foerageren in het plangebied. Mogelijk foerageren er algemene, niet beschermde libellensoorten in het plangebied.

Effectbeoordeling

De ontwikkelingen in het plangebied zullen geen negatieve effecten hebben op het mogelijk foerageren van de gevlekte witsnuitlibel. In de omgeving zijn voldoende alternatieven beschikbaar.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten dagvlinders voor in het plangebied. In de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van de beschermde gevlekte witsnuitlibel. Binnen het plangebied ontbreekt geschikt voortplantingswater voor deze libel, mogelijk foerageert deze hier incidenteel wel. De ontwikkelingen hebben hierop geen negatief effect.

4.2.3 *Mieren en kevers*

Beschermde soorten mieren en houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied.

Beschermde waterkevers zijn afhankelijk van grote, permanent stilstaande wateren. In het plangebied is geen geschikt oppervlaktewater aanwezig. Het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten mieren en kevers voor in het plangebied.

4.2.4 *Vissen*

Langs de westrand van het plangebied ligt een sloot die ten tijde van het veldbezoek niet watervoerend was. In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig dat geschikt is voor het voorkomen van vissen. Ten tijde van het veldbezoek waren er alleen enkele kleine plassen regenwater aanwezig in het plangebied. Hierdoor kan worden uitgesloten dat er beschermde vissen voorkomen in het plangebied.

Conclusie

Er komen geen (beschermde) vissen voor in het plangebied.

4.2.5 *Reptielen en amfibieën*

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en waarneming.nl blijkt dat in de omgeving van het plangebied (tot vijf kilometer) de volgende beschermde amfibieënsoorten voorkomen: kleine watersalamander (FFtabel 1), gewone pad (FFtabel 1), bruine kikker (FFtabel 1), bastaardkikker (FFtabel 1), Alpenwatersalamander (FFtabel 2), poelkikker (FFtabel 3), kamsalamander (FFtabel 3) en heikikker (FFtabel 3).

Op vijf tot tien kilometer van het plangebied is rugstreeppad (FFtabel 3) waargenomen.

Amfibieën vinden mogelijk voortplantingshabitat in de sloot langs de westgrens van het plangebied. De ruigte op de zandhopen is matig geschikt als landhabitat voor algemene soorten amfibieën uit FFtabel 1. Voor zwaarder beschermde, meer kritische soorten is het zeer onwaarschijnlijk dat deze het plangebied gebruiken als landhabitat.

De heikikker is een soort die met name voorkomt in vochtige heidegebieden en gebieden met veenvorming. De heikikker prefereert voedselarme, schrale milieus. Tijdens het veldbezoek is de heikikker niet waargenomen in het plangebied. Gezien de vegetatie die is waargenomen in het plangebied betreft het hier een voedselrijke omgeving. Het voorkomen van de heikikker kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

Kamsalamander zoekt vooral stilstaande poelen met veel onderwatervegetatie als voortplantingsbiotoop. De sloot grenzend aan het plangebied voldoet hier niet aan.

De poelkikker (FFtabel 3) bevindt zich buiten de paartijd veel op het land. Ze kunnen dan enkele kilometers afleggen. Tijdens de paartijd zoekt de poelkikker vennen, hoogveenputten of sloten van voedselarme kwaliteit, maar ook op de rivierklei wordt deze soort wel aangetroffen. De poelkikker is waargenomen in de plassen en vennen in het natuurgebied de Mosbulten, ongeveer 300 meter ten oosten van het plangebied. Er kan niet worden uitgesloten dat de poelkikker rond de sloot ten westen van het plangebied voorkomt. Ook kan dan incidenteel een poelkikker in het plangebied voorkomen. Het plangebied vormt echter geen belangrijk leefgebied voor de soort.

De houtsingels langs de grens van het plangebied zijn geschikt als winterhabitat voor amfibieën. Er zijn echter geen werkzaamheden aan deze houtsingels voorzien.

De pioniersoort rugstreeppad (FFtabel 3) heeft een voorkeur voor vergraafbare zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek en kan snel gebieden koloniseren. Het zanddepot met plassen regenwater zou derhalve een geschikt leefgebied voor de rugstreeppad kunnen vormen. De soort is op vijf tot tien kilometer afstand van het plangebied waargenomen. Uit de soortenstandaard rugstreeppad (2014) blijkt dat rugstreeppadden, en dan vooral de juvenielen, afstanden tot wel circa 5 kilometer kunnen afleggen op zoek naar geschikt leefgebied. De onbegroeide hopen binnen het plangebied bestaan uit zeer hard materiaal en zijn niet vergraafbaar. Ze vormen daarom geen geschikte verblijfplaats voor rugstreeppadden. De met ruigte begroeide zandbergen zijn tevens niet geschikt voor rugstreeppadden. In de plassen regenwater binnen het plangebied zijn geen eisnoeren of larven van rugstreeppad waargenomen. Aangezien de weersomstandigheden wel geschikt zijn en de rugstreeppad tot en met september eieren kan afzetten,

kan het voorkomen van rugstreepd in het plangebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in de omgeving (nul tot één kilometer) van het plangebied de beschermde reptielsoorten levendbarende hagedis (FFtabel 2) en de ringslang (FFtabel 3) voorkomen.

De ringslang (FFtabel 3) is een watergebonden soort. Naast water heeft de soort echter ook veel ruimtelijke variatie nodig, zoals struweel en bladhopen. De levendbarende hagedis (FFtabel 2) heeft een voorkeur voor heide en hoogveen, maar komt ook voor in half-natuurlijke graslanden. Het plangebied bestaat voor een groot gedeelte uit maisakker en daarnaast zandhopen met en zonder ruigte en is derhalve ongeschikt voor deze reptielen. Mogelijk maakt incidenteel een exemplaar van deze soorten gebruik van het plangebied.

Effectbeoordeling

De voorgenomen plannen hebben mogelijk een negatief effect op het landhabitat van amfibieën van FFtabel 1. Aangezien het plangebied na herontwikkeling gedeeltelijk groen wordt ingericht, zie figuur 3, zullen negatieve effecten echter van tijdelijke aard zijn.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten uit FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het is niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen voor deze soorten.

Conclusie

De voorgenomen plannen hebben mogelijk een negatief effect op het landhabitat van amfibieën van FFtabel 1. Voor de soorten uit FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het is niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen voor deze soorten.

4.2.6 *Vogels*

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied enkele algemeen voorkomende vogelsoorten waargenomen. Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten. Deze soorten kunnen broedgebied vinden in de houtsingels langs de grenzen van het plangebied. In het plangebied zijn nesten van oeverzwaluwen aangetroffen in een met dit doel steil afgegraven zandhoop.

Uit gegevens van NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied (nul tot één kilometer) de volgende beschermde vogelsoorten voorkomen: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw (alle FFtabel vogels).

Het plangebied kan deel uitmaken van het (veel grotere) leefgebied van deze vogels. Het natuurgebied de Mosbulten zal beter geschikt zijn als habitat en

foerageergebied voor veel van deze vogels. Een aantal van deze soorten kan wel een nestlocatie vinden in de bomen en struwelen op en rond het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van uilen of andere jaarrond beschermde vogelsoorten aangetroffen.

Effectbeoordeling

De voorgenomen ontwikkeling heeft geen negatief effect op het foerageer- en broedgebied van algemene vogelsoorten. In de omgeving van het plangebied zijn voldoende geschikte alternatieven aanwezig.

Mitigerende maatregelen

Voor de algemeen voorkomende vogelsoorten en ook voor de oeverwaluwen geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, deze niet verstoord mogen worden. Door struiken, bomen en betreffende zandhopen buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien, wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). Als het eventueel verwijderen van bomen en struiken en zandhopen met oeverwaluwnesten buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen negatief effect op algemene vogelsoorten of jaarrond beschermde vogelsoorten.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) en gegevens van de NDFF blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, grijze grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, meervleermuis, franjestaart, baardvleermuis, Brandts vleermuis en watervleermuis (alle FFtabel 3) voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. In het plangebied zijn geen bomen met een holte aanwezig die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuizen. Rond het plangebied zijn groenstructuren die zouden kunnen functioneren als vligroute voor vleermuizen.

Overige zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn pootafdrukken en uitwerpselen gevonden van konijn en ree (FFtabel 1). Het plangebied kan verder (onderdeel van) het leefgebied vormen van soorten als egel, diverse algemene muizensoorten, en vos (alle FFtabel 1).

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde zoogdiersoorten voorkomen: eekhoorn (FFtabel 2), damhert (FFtabel 2), steenmarter (FFtabel 2) en das (FFtabel 3). Voor de eekhoorn ontbreekt geschikt leefgebied in het plangebied. Het damhert kan incidenteel in het plangebied foerageren. Het plangebied vormt echter geen essentieel foerageergebied voor deze soort. Mogelijk vormt het plangebied een onderdeel van het grotere leefgebied van de steenmarter. Verblijfplaatsen van steenmarter zijn in het plangebied echter niet aanwezig. In de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de das bekend. Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen verblijfplaatsen of wissels van dassen aangetroffen. Dassens vinden primair foerageergebied in weilanden. De maisakker binnen het plangebied kan dienst doen als secundair foerageergebied voor de das er is hier namelijk niet jaarrondvoedsel beschikbaar. Mogelijk wordt hier af en toe door dassen gefoerageerd.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de functie van het plangebied als foerageergebied. Met de voorgenomen ontwikkelingen verdwijnen geen mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen. De houtsingels rond het plangebied worden aangevuld, er zal daarom geen negatief effect zijn op mogelijk voorkomende vliegroutes.

Mogelijk benut een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 het plangebied als (onderdeel van hun) leefgebied. De voorgenomen ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op deze soorten.

Voorgenomen plannen hebben mogelijk een kleine afname van het totale gebied dat wordt gebruikt als foerageergebied door damhert, steenmarter en das tot gevolg. Het betreft echter geen essentieel foerageergebied voor deze soorten, dus de voorgenomen plannen zullen geen negatief effect hebben op steenmarter, damhert en das.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1.

Conclusie

De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen negatieve effecten op mogelijk voorkomende vleermuizen.

Het plangebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1.

De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen negatief effect op damhert, steenmarter (beide FFtabel 2) en das (FFtabel 3).

5 Conclusies

Beschermde gebieden

Het plangebied ligt op meer dan 10 kilometer van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Het terrein behoort niet tot de Ecologische Hoofdstructuur.

De voorgenomen plannen zullen geen negatieve effecten hebben op het Natura 2000-gebied en EHS.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan in de tabellen van de Flora- en faunawet, zie tabel 1 op de volgende pagina.

Soorten van FFtabel 1

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt door enkele grondgebonden zoogdieren en amfibieën die zijn opgenomen in FFtabel 1. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een vrijstelling: bij het uitvoeren van ruimtelijk ingrepen is het voor deze soorten niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen of te werken volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode.

Soorten van FFtabel 2

Damhert en steenmarter kunnen foerageren in het plangebied. De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen negatieve effecten op deze zoogdiersoorten.

Soorten van FFtabel 3

Het plangebied kan deel uitmaken van het leefgebied van vleermuizen en das. De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen negatieve effecten op deze zoogdiersoort(groep)en.

Soorten van FFtabel vogels

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). Als het eventueel verwijderen van bomen en struiken en zandhopen met oeverwaluwnesten buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. De voorgenomen ontwikkelingen hebben dan geen negatief effect op algemene vogelsoorten. In het plangebied zijn geen nesten of belangrijk foerageergebied van jaarrond beschermde vogelsoorten aanwezig.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Amfibieën	FFtabel 1	Landhabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Grondgebonden zoogdieren	FFtabel 1	Leef- en foerageergebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Vogels (niet jaarrond beschermd)	Vogels	Foerageer- en broedgebied	Nee	Nee	Verwijderen van begroeiing en zandhopen met nesten buiten het broedseizoen
Vogels (jaarrond beschermd)	Vogels	Foerageergebied	Nee	Nee	-
Damhert en steenmarter	FFtabel 2	Foerageergebied	Nee	Nee	-
Das	FFtabel 3	Secundair foerageergebied	Nee	Nee	-
Vleermuizen	FFtabel 3	Foerageergebied	Nee	Nee	-
Vleermuizen	FFtabel 3	Mogelijk vliegroute	Nee	Nee	Bestaande houtsingels aanvullen

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Rijksdienst voor ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Rugstreeppad.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + EHS, <http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan/>, 18 september 2014
- + Natura 2000-gebieden, <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>, 18 september 2014
- + www.eis-nederland.nl
- + www.libellennet.nl
- + www.ravon.nl
- + www.soortenbank.nl
- + www.telmee.nl
- + www.vlindernet.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + Nationale Database Flora en fauna

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit.

Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Heel vaak gaan activiteiten en de bescherming van soorten prima samen. Soms is het optreden van schade aan beschermde dieren en planten echter onvermijdelijk. In die situaties is het nodig om vooraf te bekijken of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De wet spreekt niet van (ruimtelijke) plannen. Op basis van de onderzoeksplicht (Wro) en de plicht tot het vaststellen van een uitvoerbaar plan dient bij het maken van bestemmingsplannen beoordeeld te worden of er belemmeringen aanwezig zijn voor verlening van een eventuele ontheffing voor de activiteiten in het plan.

Voor ruimtelijke ontwikkelingen is in sommige gevallen een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet van toepassing. Bij de vrijstellingsregeling zijn twee criteria belangrijk: de zeldzaamheid van de aangetroffen soort en de ingrijpendheid van de werkzaamheden. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter de regeling:

- + voor de soorten van FFtabel 1 is geen ontheffing nodig;
- + voor de soorten van FFtabel 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is, zijn ook de soorten uit FFtabel 2 ontheffingsplichtig;
- + voor soorten van FFtabel 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Deze bescherming geldt ook voor hun vaste rust- en verblijfplaatsen.

De zorgplicht uit artikel 2 blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving.

Natuurbeschermingswet 1998 (bron: Rijksoverheid)

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

In 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor

de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoringseffect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets. De habitattoets is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgpprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring vanwege de Natuurbeschermingswet nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen door in gemeentelijke bestemmingsplannen.